Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002837

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-08-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіренко Владислав Геннадійович
2. Vladyslav H. Sirenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 014

Назва наукової спеціальності: Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Середня освіта (фізична культура)

Дата захисту: 05-08-2024

Спеціальність за освітою: Фізична культура і спорт

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 79

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.25.09, 77.03.05

Тема дисертації:

1. Формування психоемоційної стійкості учнів старшої школи засобами єдиноборств у процесі фізичного виховання

2. Formation of psycho-emotional stability of high school students by means of martial arts in the process of physical education

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячено проблемі підвищення ефективності фізичного виховання старшокласників в сучасних умовах, зокрема, теоретично обґрунтовано розроблено та експериментально перевірено методику навчання психоемоційної стійкості учнів старшої школи засобами єдиноборств в процесі фізичного виховання. Стрес є невід'ємною частиною реалій сучасного життя, переважна більшість населення України відчуває підвищене психоемоційне навантаження та знаходиться у перманентному стані стресу, зокрема і через довготривалі пандемічні обмеження та повномасштабну війну. Особливо чутливими до дії стресогенних чинників є діти та молодь до 18 років, особливо учні старшої школи, оскільки загальні стресори доповнюються стресами, пов'язаними із кризою юнацького віку, закінченням навчання у школі та

необхідністю планування майбутнього поза нею. Це збільшує навантаження на психіку старшокласників, зумовлюючи підвищену тривожність, емоційні коливання, поведінкові реакції та навіть фізіологічні прояви, що обґрунтовує значущість психоемоційної стійкості як індивідуальної риси особистості для збереження ментального і соматичного здоровпя. Сучасне розуміння теорії психоемоційної стійкості має міждисциплінарний характер, що полягає у взаємозв'язку психоемоційної стійкості з руховою активністю та можливістю її формування у процесі занять фізичними вправами. З-поміж різних видів спорту та рухової активності високим потенціалом для розвитку рухових якостей, виховання вольових характеристик особистості володіють фізичні вправи ситуативного характеру, зокрема різні види єдиноборств. Заняття єдиноборствами передбачають подолання втоми, болю, стримання емоцій, збереження працездатності та варіативності дій під час виконання рухових навантажень в умовах психоемоційного напруження через необхідність передбачення задумів суперника та швидкої перебудови рухів у нападі та захисті. Це обґрунтовує важливість впровадження єдиноборств в освітній процес фізичного виховання школярів з метою подолання стресу та формування стійкості до його впливу вимагає наукового пошуку та актуалізує тему дослідження. Теоретичний аналіз показав, що стрес негативно впливає на ментальне і соматичне здоровпя школярів, активізує негативні почуття і поведінкові риси. Психоемоційна стійкість, впливаючи на стресову ситуацію, має індивідуальні особливості, характеризується показниками фізичного стану, особливостями розвитку нервової системи та психіки. Об'єднання рухових дій з емоційно-вольовими й когнітивними процесами є унікальною особливістю фізичних вправ, що вимагає проведення окремих міждисциплінарних досліджень щодо вивчення особливостей підвищення психоемоційної стійкості у процесі фізичного виховання. Як засіб формування психоемоційної стійкості учнівської молоді, на уроках фізичної культури все далі пропонуються різні види єдиноборств, в тому числі і бокс, однак досвіду його застосування у різних формах фізичного виховання школярів наразі недостатньо.. Заняття боксом навчають дозволяють впливати на емоційно-вольову та когнітивну сфери особистості, підвищуючи рухові можливості, виховуючи вольові якості, знижуючи дію стресу, сприяючи формуванню психоемоційної стійкості особистості. За допомогою анкетування встановлено, що юнаки старшої групи визначають пріоритетними силові навантаження, а також вправи на витривалість і координацію, кожен другий старшокласник проявляє інтерес до різних видів єдиноборств, кожен четвертий учень демонструє позитивне ставлення до боксу. Зпясовано, що кожен пятий юнак постійно відчуває нервово-психічне перенапруження, тоді як девпять із десяти учнів періодично відчувають стрес. Показано, що учні 10-11 класів мають середні показники, психоемоційного стану, однак зафіксовано ознаки помірного стресу та дещо знижений рівень стресостійкості, причому вікової різниці між рівнем вольових якостей та показників психоемоційного стану немає. За даними педагогічного тестування рівень рухової підготовленості юнаків старшого шкільного віку невисокий. Значний інтерес становить підтверджений взаємозвпязок між показниками вольової сфери та рухового розвитку старшокласників. Встановлено, що учні старшої школи зі сильною нервовою системою є більш стресостійкими та мають значно нижчий рівень стресу, вищі показники спритності, швидкісно-силової та координаційно-силової витривалості. З'ясовано, що найвищу стресостійкість проявляють старшокласники з високим рівнем розвитку спритності, координаційно-силової витривалості, рішучості, низьким рівнем стресу. На основі визначених взаємозвпязків між рівнем розвитку вольових та рухових якостей залежно від особливостей нервової системи юнаків розроблено методику навчання психоемоційної стійкості учнів старшої школи засобами єдиноборств у процесі фізичного виховання, що представлено у вигляді педагогічної моделі.

2. The dissertation study is devoted to the problem of increasing the effectiveness of physical education of high school students in modern conditions, in particular, the method of teaching psycho-emotional stability of high school students by means of martial arts in the process of physical education has been theoretically substantiated and experimentally verified. Stress is an integral part of the realities of modern life, the vast majority of the population of Ukraine experiences increased psycho-emotional stress and is in a permanent state of stress, in particular due to long-term pandemic restrictions and full-scale war. Children and young people up to 18 years of age, especially high school students, are especially sensitive to the effects of stressors, as general stressors are

supplemented by stresses associated with the crisis of youth, graduation from school and the need to plan for the future beyond it. This increases the load on the psyche of high school students, causing increased anxiety, emotional fluctuations, behavioral reactions and even physiological manifestations, which substantiates the importance of psycho-emotional stability as an individual personality trait for maintaining mental and somatic health. The modern understanding of the theory of psycho-emotional stability has an interdisciplinary nature, which consists in the relationship of psycho-emotional stability with motor activity and the possibility of its formation in the process of physical exercises. Among the various types of sports and motor activity, physical exercises of a situational nature, in particular, various types of martial arts, have a high potential for the development of motor qualities and the education of volitional characteristics of the individual. Martial arts classes involve overcoming fatigue, pain, restraining emotions, maintaining efficiency and variability of actions during the performance of motor loads in conditions of psycho-emotional stress due to the need to predict the opponent's plans and quickly rearrange movements in attack and defense. This substantiates the importance of introducing martial arts into the educational process of physical education of schoolchildren in order to overcome stress and form resistance to its influence, requires scientific research and actualizes the topic of research. Theoretical analysis showed that stress negatively affects the mental and somatic health of schoolchildren, activates negative feelings and behavioral traits. Psychoemotional stability, affecting a stressful situation, has individual characteristics, is characterized by indicators of physical condition, features of the development of the nervous system and psyche. The combination of motor actions with emotional-volitional and cognitive processes is a unique feature of physical exercises, which requires separate interdisciplinary studies to study the features of increasing psycho-emotional stability in the process of physical education. As a means of forming the psycho-emotional stability of schoolchildren, various types of martial arts, including boxing, are increasingly being offered in physical education classes, but the experience of its application in various forms of physical education of schoolchildren is currently insufficient. Boxing classes are taught to influence the emotional, volitional and cognitive spheres of personality, increasing motor capabilities, cultivating willpower, reducing the effect of stress, contributing to the formation of psycho-emotional stability of the individual. With the help of a questionnaire, it was established that young men of the senior group prioritize strength training, as well as endurance and coordination exercises, every second high school student shows interest in various types of martial arts, every fourth student shows a positive attitude towards boxing. It was found that every fifth young man constantly feels nervous and mental overstrain, while nine out of ten students periodically experience stress. It is shown that students of grades 10-11 have average indicators of psycho-emotional state, but signs of moderate stress and a slightly reduced level of stress resistance are recorded, and there is no age difference between the level of willpower and indicators of psycho-emotional state. According to pedagogical testing, the level of motor readiness of high school-aged boys is low. Of considerable interest is the confirmed relationship between indicators of the volitional sphere and motor development of high school students. It has been established that high school students with a strong nervous system are more stress-resistant and have a significantly lower level of stress, higher indicators of agility, speed-strength and coordination-strength endurance. It was found that high school students with a high level of development of dexterity, coordination and strength endurance, determination, and a low level of stress show the highest stress resistance.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Liakhova N., Cheng Peng, Kotov S., Afanasiev A., Sirenko V., Vasylchuk H., Samolenko T. (2022). Individual rate of motor activity as a criterion for assessment of students' physical health. Acta Balneologica, 3(169), P. 252-257. doi: 10.36740/ABAL202203109. https://actabalneologica.eu/03-2022/
- 2. Тимошенко О.В., Сіренко В.Г. Шляхи формування психоемоційного стану учнів старшої школи засобами єдиноборств. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2022. Вип. 3К (147). С. 418-422.
- 3. Сіренко В. Г. Характеристика компонентів психоемоційної стійкості учнів старшої школи у процесі фізичного виховання. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2024. Вип. 3(175). С. 170-176.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тимошенко Олексій Валерійович

2. Oleksii V. Tymoshenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5310-4941

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216390841; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216396079; https://scholar.google.com.ua/citations?user=nLIU2WgAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрєєва Олена Валеріївна

2. Olena V. Andreeva

Кваліфікація: д.фіз.вих., професор, 24.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2893-1224

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет фізичного виховання і спорту України

Код за ЄДРПОУ: 02928433

Місцезнаходження: вул. Фізкультури, буд. 1, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Базилевич Наталія Олександрівна

2. Nataliia O. Bazylevych

Кваліфікація: к.пед.н., доцент, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2470-5107

Додаткова інформація: https://scholar.google.ru/citations?user=QMt4MRAAAAAJ&hl=ru

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дьоміна Жанна Геннадіївна

2. Zhanna G. Domina

Кваліфікація: к.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8315-6590

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=ru6bm_wAAAAJ; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216396079

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білик Валентина Григорівна
2. Valentyna H. Bilyk

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6860-7728

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=3vOm02UAAAAJ&hl=ru; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221967671; https://www.webofscience.com/wos/author/record/2151478

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Архипов Олександр Анатолійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Архипов Олександр Анатолійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кліваденко Наталія Іванівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна